

دوران چند خدایی نوین پدید آمده است/ بشر امروز؛ گرفتار چهل مدرن

رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در دیدار با اسقفان سوئیس گفت: دوران چند خدایی نوین پدید آمده است که راه انسان را از یکتاپرستی منحرف کرده است و انسانها خدایانی را که خود ساخته اند، می پرستند.

رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در دیدار با اسقفان سوئیس گفت: دوران چند خدایی نوین پدید آمده است که راه انسان را از یکتاپرستی منحرف کرده است و انسانها خدایانی را که خود ساخته اند، می پرستند.

به گزارش خبرگزاری مهر، دور چهارم گفتگوی دینی مرکز گفتگوی ادیان و تمدنهای سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی با کنفرانس اسقفان سوئیس با حضور آقای دکتر ابوذر ابراهیمی رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و هیأت همراه در سوئیس به میزبانی کنفرانس اسقفان سوئیس برگزار شد.

در این دور از گفتگوها ابوذر ابراهیمی به عنوان رئیس هیأت ایرانی و اندیشمندانی متشکل از حجت الاسلام محمود محمدی عراقی عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی، عماد افروغ استاد جامعه شناسی و حجت الاسلام محسن الویری عضو هیأت علمی دانشگاه باقرالعلوم (ع) حضور داشتند.

از اندیشمندان مسیحی شرکت کننده در این دور از گفتگوها هم می توان به پروفیسور آپینه، رئیس دانشگاه فرایبورگ و چارلز موررود، مسئول گفتگوی ادیان کنفرانس اسقفان سوئیس، دکتر اروین تانر تیزیانی دبیر کل کنفرانس شورای اسقفان سوئیس و آلاین دی رامی عضو کنفرانس اسقفان و اسقف لوزان اشاره کرد.

پروفیسور آپینه، رئیس دانشگاه فرایبورگ در افتتاحیه این نشست ضمن ابراز خرسندی از میزبانی این دور از گفتگوها و اشاره به همکاری دانشگاه در زمینه گفتگوی دینی گفت: ما در دانشگاه مرکزی را به نام «مرکز اسلام و جامعه» راه اندازی کرده ایم تا تمرکز بر گفتگوی ادیان داشته باشد و گفتگوی دینی با مسلمانان را دنبال نماید.

وی افزود: مطالعات تطبیقی در حوزه ادیان در دانشکده الهیات انجام و امروز دانشگاه ما از اصلی ترین دانشگاه های سوئیس است که در دانشگاه الهیات کاتولیکی تدریس می شود. دغدغه اصلی ما در دانشکده الهیات شناساندن خدا و آموزش دکتترین مسیحیت است.

در ادامه ابوذر ابراهیمی ترکمان، رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی نیز به ارائه مقاله ای با عنوان «نقش دین در جامعه و عوامل بازدارنده از ایفای این نقش» پرداخت.

وی ادامه داد: همه ادیان بر ایمان و عمل صالح در کنار هم تأکید کرده اند، در قرآن کریم، کتاب آسمانی مسلمانان نیز ترکیب ایمان و عمل صالح برای ۷۰ مرتبه در کنارهم ذکر شده است. در اغلب این آیات به مؤمنانی که عمل صالح انجام می دهند، وعده های نیک داده شده است. ریشه واژه «ایمان» و مشتقات آن ۷۲۳ مرتبه و مشتقات واژه «عمل» نیز ۳۱۳ مرتبه در قرآن ذکر شده است. این نشان می دهد که دین اسلام بر مؤمن بودن و عمل صالح بسیار تأکید دارد. در منطق قرآن کریم، فقط ترکیبی از مؤمن بودن و انجام عمل صالح است که انسان را به خداوند نزدیک می کند و سبب تکامل او می شود.

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی تصریح کرد: روشن است که منظور از ایمان، صرف معرفت نیست، چرا که معرفت هم با ایمان می سازد، هم با بی ایمانی و اساساً ملازمه ای بین معرفت داشتن و باور داشتن وجود ندارد. اما در مقابل، باید گفت که برای داشتن ایمان وجود نوع و مرتبه ای از معرفت ضروری است، زیرا ایمان به چیزی که بدان معرفتی نداریم معقول نیست. تصدیق یا همه ایمان است یا رکن رکین آن ایمان، و تصدیق بدون معرفت معنایی ندارد.

رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی گفت: ایمان مسبوق به اراده و اختیار انسان است و تا انتخاب گری درکار نباشد، ایمان شکل نمی گیرد و معنا نمی یابد. بنابراین مؤمن کسی است که آگاهانه حقیقتی را که شناخته و پسندیده برمیگزیند و بدان باورمند و ملتزم می شود. در نتیجه، می توان گفت که ایمان ترکیبی است از معرفت و التزام قلبی، و مکمل آن و گواه جدی و صادقانه بودن آن پایبندی عملی است، هر چند که بنابه تعالیم اسلامی ما باید به همان اظهار زبانی بسنده کنیم و حق نداریم درون افراد را بکاویم تا بفهمیم که ایمان آنها واقعی است یا خیر، اما ثواب و مراتب بهشت و رضوان الهی که از بهشت والا تر است، در گرو ترکیبی از ایمان و عمل صالح است. به همین دلیل مؤمن گنهکار را نمی توان کافر به حساب آورد، زیرا مؤمن گنهکار

ایمان دارد اما پایبندی عملی ندارد. اما کافر باطنی و واقعی، از اساس باوری به خدا ندارد.

ابراهیمی‌ترکمان اضافه کرد: از سویی دیگر باید دانست که ایمان و عمل صالح تاثیر متقابل بر یکدیگر دارند، به این معنی که هرچه ایمان قوی‌تر باشد اعمال صالح بیشتری از فرد مؤمن سر می‌زند و عمل صالح نیز در افزایش ایمان فرد تاثیر دارد.

وی گفت: هدف اصلی از توصیه به ایمان و عمل صالح، تربیت یافتن انسان صالح است. به عبارت دیگر، هدف از ایمان به خداوند و انجام کارهای نیک آن است که انسان‌های صالح پدید آیند و از آنجا که جامعه متشکل از انسان‌ها است، در نهایت جامعه‌ای صالح تشکیل شود. اما سؤال اصلی این است که چرا امروز در جوامع بشری و حتی جوامع به ظاهر دینی چنین وضعیتی وجود ندارد و چرا با اینکه امروزه دینداران از ابزارهای بیشتر و دقیق‌تری برای تبلیغ دین برخوردار شده‌اند، اما همچنان آن دسته از مشکلات جوامع بشری که می‌توانست با پایبندی به دین برطرف شود هنوز پابرجاست؟

ابراهیمی‌ترکمان تاکید کرد: در منطق قرآن کریم غفلت از باطن دین به عنوان علت عدم توجه به و پایبندی به دین و در نتیجه عدم ارتکاب اعمال صالح ذکر شده است. انسان در دنیا از همه چیز غفلت می‌کند جز خودش که همواره نسبت به خودش دائم‌الذکر است و به هر میزان که از یاد خود بکاهد و دوام ذکر را متوجه خداوند سازد، رفتارهای صالح از او سر خواهد زد. متأسفانه یکی از عوامل دین‌زدایی از جوامع همین است که انسان‌ها دین را تا مرحله انجام تشریفات تنزل داده‌اند و از باطن دین که همان تهذیب نفس و اخلاق و نیت پاک است، غفلت صورت گرفته است.

وی افزود: از سویی دیگر انسان‌ها به جای شدن و بودن، ترجیح می‌دهند که داشته باشند و متأسفانه توجه به داشتن، انسان‌ها را از طی مسیر منتهی به بودن بازداشته است.

رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی گفت: فضیلت‌های انسانی به جای آنکه در درون قلب انسان‌ها جای بگیرند بر زبان‌ها می‌نشینند و با آنکه شیوه‌ها و ابزارهای تبلیغی بسیار متنوع و گسترده شده است اما آثار عملی مثبت در افراد و جوامع کمتر بروز یافته است؛ بنابر این انسان باید از طریق انجام شعائر و مناسک به عمق معنوی، اخلاقی و انسانی ظواهر و مظاهر دینی راه یابد.

وی با انتقاد از این که انسان در عصر کنونی از هویت حقیقی خود فاصله گرفته است، افزود: به نظر می‌رسد بشر امروز در یک نوع جهل نوینی به سر می‌برد؛ جهل مدرن! منظورم از جهل، جهل در برابر علم نیست. بلکه جهل در برابر عقل است. درست است که علم توانسته است انسان‌ها را به زندگی راحت‌تری سوق دهد و سرعت را به زندگی انسان هدیه کند اما تکنولوژی در عین حال، او را از خودش دور کرده است و رفته رفته کیان خانواده را نیز به گسستگی سوق خواهد داد. گاه در یک خانواده و زیر یک سقف، انسان‌ها بسیار از هم دور هستند و زبان مشترک ندارند و به همین دلیل دوری از خود شکل می‌گیرد و انسان رفته رفته از خود دور شده و در هویت خود شک می‌کند.

ابراهیمی‌ترکمان افزود: بگذارید داستانی از داستایوسکی نویسنده مشهور روس نقل کنم. داستایوسکی در جایی می‌گوید که یک روز کارمند یک اداره‌ای بسیار علاقه‌مند بود از خیابانی مخصوص اشراف عبور کند و لذت عبور از این خیابان را بچشد، اما فقیر بود. کوشید تا از آشنایانش قرض گرفت و لباس نو و کلاه سیلندری خرید و درشکه‌ای اجاره کرد و با تبختر براین درشکه تکیه زد تا لذت عبور از خیابان مخصوص اشراف را بچشد. در همان ابتدای خیابان رئیس خود را دید، می‌دانست که رئیس به فقر او آگاه است و حتماً برایش بسیار جای تعجب خواهد بود که او را در این خیابان ببیند به همین دلیل از جای خود برخاست و کلاه خود را به احترام از سر برداشت و رو به رئیس گفت: قربان من، من نیستم و نفی هویت کرد. به نظر من بشر امروز در همین نوع جهل به سر می‌برد، جهلی که منجر به نفی هویت او می‌شود. از همین رو در فرهنگ اسلامی تأکید شده است که هرکس خود را شناخت قطعاً خداوند را نیز خواهد شناخت. زیرا وقتی انسان خود را بشناسد و باور کند که وجود هب‌ای الهی به اوست و سخت به وجود، نیازمند است و تنها خداوند می‌تواند وجود را به او ببخشد، به سویی خداوند روی می‌آورد.

رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی گفت: گرچه دوران بت پرستی گذشته است و بیشتر انسان‌ها به خدا پرستی روی آورده‌اند، اما باید به این نکته توجه کرد که در دوران جاهلیت هر کسی یک بت را می‌پرستید اما امروزه انسان‌ها بت‌های مختلفی را می‌پرستند، بی‌آنکه ظواهر مخصوصی داشته باشد و نام بت را بر خود گرفته باشد! اگر در گذشته، کسانی خدایان ساختگی از سنگ و چوب را پرستش می‌کردند اما اکنون از سنگ و چوب، برای خود خدا نمی‌سازند. بلکه خدایان موهوم ساخته خود را می‌پرستند. به همین دلیل می‌توان گفت دوران چند خدایی نوین پدید آمده است که راه انسان را از توحید و یکتا پرستی منحرف کرده است و خدایانی را که خود برای خود ساخته‌اند، پرستش می‌کنند.

وی افزود: برخی از انسان‌ها حتی تمایلات نفسانی خود را به عنوان خدا تلقی کرده و از آن تبعیت می‌کنند. این تبعیت تا جایی

پیش رفته است که حتی از میان بردن هم‌نوع را نیز به پای عمل به تکلیف دینی می‌نویسند. قاتل و مقتول هر دو نام خدا را بر زبان جاری می‌کنند. این نشان می‌دهد که باور به خدایان به جای خدای واحد پدید آمده است و همین امر جوامع را به سمتی سوق می‌دهد که این شکاف بیشتر شود و اگر امروز رهبران ادیان به توحید باز نگردند و جوامع را به سمت یکتاپرستی هدایت نکنند؛ در آینده فجایع بیشتری رخ خواهد داد، زیرا انسانی که از خود دور شده و گرفتار جهل مدرن است، به یقین با سرعت بیشتری با تکیه بر تکنولوژی‌های پیشرفته به سمت ارتکاب اعمال غیر صالح پیش خواهد رفت.

رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در پایان تأکید کرد: باید به دین و آموزه‌های دینی بازگشت تا ایمان و عمل صالح دوباره در جهان بشریت جان بگیرد. دوران دوری از دین، بشر را به جهل بیشتر سوق خواهد داد و او را بیش از آنچه که اکنون هست از عمل صالح دور خواهد ساخت.

گفتنی است، کنفرانس اسقف‌های سوئیس نهادی وابسته به کلیسای کاتولیک است و بخشی به نام «گروه کاری اسلام» دارد که مسئولیت تماس با جوامع اسلامی در سراسر جهان را به عهده دارد. در حال حاضر اسقف مارکوس بوسل؛ رئیس کنفرانس اسقفان سوئیس و آقای دکتر اروین تانر تیزانی؛ دبیرکل کنفرانس اسقفان سوئیس است.